

Tăng trưởng hai con số: Cần thay đổi cấu trúc dẫn vốn của nền kinh tế

06:26 27/07/2026

Mục tiêu tăng trưởng hai con số trong giai đoạn tới đặt ra yêu cầu huy động khoảng 38,5 triệu tỷ đồng vốn đầu tư toàn xã hội. Tuy nhiên, bài toán không chỉ là tìm thêm nguồn vốn mà còn là thay đổi cấu trúc dẫn vốn của nền kinh tế. Khi tín dụng ngân hàng vẫn chiếm khoảng 50% tổng nguồn vốn, trong khi thị trường vốn mới đóng góp khoảng 15-17%, dư địa tăng trưởng dài hạn sẽ khó được mở rộng nếu không tái cân bằng hệ thống tài chính.

Càng tăng trưởng cao, áp lực lên tín dụng càng lớn

Trong nhiều năm qua, tín dụng ngân hàng luôn giữ vai trò "đầu tàu" cung ứng vốn cho nền kinh tế. Mô hình này từng giúp doanh nghiệp tiếp cận vốn nhanh, hỗ trợ tăng trưởng trong giai đoạn đầu phát triển. Tuy nhiên, khi quy mô nền kinh tế ngày càng lớn, việc tiếp tục dựa chủ yếu vào tín dụng đang bộc lộ nhiều giới hạn.

Theo TS. Cấn Văn Lực, Chuyên gia Kinh tế trưởng BIDV, Thành viên Hội đồng Tư vấn chính sách Tài chính - Tiền tệ Quốc gia, để đạt mục tiêu tăng trưởng bình quân khoảng 10%/năm đến năm 2030, Việt Nam cần khoảng 38,5 triệu tỷ đồng vốn đầu tư toàn xã hội trong giai đoạn 2026-2030.

Đa dạng hóa các kênh huy động vốn, giảm dần sự phụ thuộc vào tín dụng ngân hàng được xem là giải pháp quan trọng để đáp ứng nhu cầu khoảng 38,5 triệu tỷ đồng vốn đầu tư toàn xã hội giai đoạn 2026-2030 và tạo nền tảng cho mục tiêu tăng trưởng kinh tế hai con số.
Ảnh AI

Ông Lực cho biết, kinh nghiệm quốc tế cho thấy những nền kinh tế tăng trưởng trên 10% thường duy trì tỷ lệ vốn đầu tư toàn xã hội khoảng 39-43% GDP, trong đó vốn đóng góp 45-50% vào tăng trưởng. Tuy nhiên, không quốc gia nào có thể tăng trưởng dài hạn nếu chỉ dựa vào vốn và lao động. Muốn duy trì tốc độ cao, nền kinh tế phải chuyển sang dựa nhiều hơn vào khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và nâng cao năng suất.

Theo ông, Việt Nam cần đi theo con đường kết hợp đồng thời ba yếu tố gồm đầu tư - hấp thụ công nghệ - đổi mới sáng tạo, thay vì phát triển tuần tự như nhiều quốc gia trước đây.

Hiện nay, tín dụng ngân hàng chiếm khoảng 50% tổng nguồn vốn của nền kinh tế, trong khi thị trường cổ phiếu chỉ đóng góp khoảng 6,4%, trái phiếu doanh nghiệp khoảng 7%, FDI khoảng 12%, đầu tư công từ 12-15%, phần còn lại là vốn tự có của doanh nghiệp.

"Thị trường vốn của Việt Nam hiện mới chỉ chiếm khoảng 15-17% tổng nguồn vốn. Muốn hệ thống tài chính cân bằng hơn, tỷ lệ này cần được nâng lên khoảng 25-27%", TS. Cấn Văn Lực nhận định.

Không chỉ huy động vốn, quan trọng hơn là tạo thêm "đường dẫn vốn"

Theo các chuyên gia, khi tín dụng đã tiến sát ngưỡng mở rộng, dư địa tăng trưởng sẽ phụ thuộc nhiều hơn vào khả năng phát triển các kênh huy động vốn khác.

Điều này đồng nghĩa thị trường chứng khoán cần trở thành nơi doanh nghiệp huy động vốn trung và dài hạn thay vì chỉ là kênh đầu tư ngắn hạn. Song song với đó là phát triển mạnh thị trường trái phiếu doanh nghiệp, các quỹ đầu tư, quỹ hưu trí, quỹ đầu tư bất động sản (REITs), quỹ đầu tư mạo hiểm và các định chế tài chính phi ngân hàng.

Bên cạnh việc mở rộng quy mô thị trường vốn, việc hoàn thiện thể chế tài chính cũng trở thành yêu cầu cấp bách. Những lĩnh vực mới như tài chính số, tài sản số hay cơ chế thử nghiệm có kiểm soát (sandbox) được kỳ vọng sẽ tạo thêm không gian huy động nguồn lực xã hội trong giai đoạn tới.

Một nhiệm vụ quan trọng khác là hiện đại hóa hạ tầng tài chính, từ hệ thống dữ liệu thị trường, giao dịch, thanh toán đến cơ chế quản trị rủi ro. Đây là nền tảng để nâng cao tính minh bạch, củng cố niềm tin của nhà đầu tư và thu hút thêm dòng vốn trong nước cũng như quốc tế.

Trong bối cảnh Việt Nam hướng tới nâng hạng thị trường chứng khoán và xây dựng Trung tâm Tài chính quốc tế, việc đa dạng hóa các kênh dẫn vốn sẽ không chỉ giúp giảm áp lực lên hệ thống ngân hàng mà còn tạo điều kiện để nguồn lực được phân bổ hiệu quả hơn vào các lĩnh vực có giá trị gia tăng cao như hạ tầng, công nghệ, năng lượng, logistics và chuyển đổi xanh.

Nếu mục tiêu tăng trưởng hai con số là đích đến của nền kinh tế, thì việc xây dựng một hệ thống tài chính cân bằng, nơi tín dụng ngân hàng không còn phải "gánh" phần lớn nhu cầu vốn, sẽ là điều kiện tiên quyết để duy trì tăng trưởng nhanh nhưng vẫn đảm bảo an toàn và bền vững.

Minh Thành (t/h)